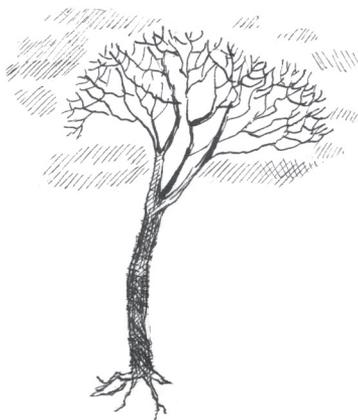

Добрт Таварых

Лукадынъ Ийги Хабарыннан

КИЕ КИТАПТЫ КОБШИРУЭВШИ ИНСТИТУТ

Москва

2016

Добрт Товарых
Лукадынъ Ийги Хабарыннан

Сувретлер: С.М. Хакуз

Китаптынъ дизайнери: Е.М. Завалова

ISBN 978-5-93943-222-1

© Институт перевода Библии, 2016

Кирис соъз

Баалы окувшы!

Букитан туърли ясында болган аьдемлер уьшин даналык-тынъ, акыллылыктынъ кишкей казнасы болып келеди. Китапта болган доьрт таварых коьплеген тиллерде, дуньядынъ туърли ерлеринде хабарланган эм коьп кере кайтаралып айтылган. Сосы таварыхлар, экимынъ йыл артта Палестина яшавшыларына калай куьшли коьнъил берген болса, буюгуьн де солай бизим коьнъилимизди аладылар. Таварыхлар аьдемлерди олардынъ яшавында не зат энъ де маьнели болганы акында ойландырадылар. Бу таварыхлар акшады, аькимликти эм де диншилик аьдетлерди коьтеретаган эм баалайтаган таварыхлардан баскаланадылар. Олар аьр бир аьдемнинъ, аьле карувсыз эм коьрнексиз болганлардынъ да баалыгын коьрсетедилер. Сол таварыхларды Иса Масих хабарлаган.

А Онынъ айтканын Инжилге язган Лука атлы аьдем болады. Ол оьзи яракшы да болып, биринши юзйыллыкта Иса Масихке ызлаганлардан болган. Ногай тилине толы коьширилген сосы Инжил 2004 йылда Кие Китапты коьшируьвши Институты ман баспаланган.

Собле сенинъ колынъдагы аьлемет китапта сол Инжилден алынган доьрт таварых тек соьзлер мен тувыл, аьле сувьретлер мен хабарланады. Ногай халкы сосы китапка тийисли баа берер деп, уьмит этемиз. Кие Китапты коьшируьвши Институты сосы китапты аьзирлеген коьшируьшиге, редакторга эм сувьретишиге разылыгын билдиреди.

Кие Китапты коьшируьвши Институты

Адаскан ул акында
таварых

(Лука 15:11-32)

*Дин басшылыгы ыйнанмаганларды куь-
налы деп санаган. Иса солар ман айкаса-
ды деп, Оны шуьшлейтаган болган. Сосы
шуьшлевлерге яванка Иса аьлемет ата эм
оьзиншел ул акында таварых айтады.*

«**Б**ир кисидинь эки улы болыпты. Кенжепайы ата-сына: “Атам, мулкинънен мага тийисли ульис айырып бер”, – дейди. Атасы мулкин уларына

пайлайды. Тез арадан кишкей улы, баъри болган муълкин йыйып, узак кыралга кетеди.

Онда азгырувлыкка берилип, болган байлыгын йояды. Бабрисин де шашып кутылган сонъ, сол элге бек уйкен ашлык келгенде, ол муктажланып баслайды.

Оннан сонъ, ол соьлеги кыралдынъ бир яшавшысына ялшылыкка туседи, ол десенъ оны оззининъ донъызларын бакпага далага йибереди. Кенжепай донъызлар ашайтаган кабыклар ман курсагын толтырмага да разы эди, ама оны да ога бирев бермейди.

Сол заманда эсин йыйып: “Атамда неше бир ялшы бар эм ырызкысы да коьп, а мен мунда аштан оьле-
ятырман”, – дейди. “Барып, атама кайтайым да, ога айтайым: Атам, мен Алладынь эм сенинь алдыньда куьналы болдым. Энди сенинь улынь деп аталмага да тийисли тувылман; мени, ялшыларыньнынъ бири-

14

си этип болса да, ал”. Эм ол, турып, атасына кетеди. Оны эректен коьрип, атасы аяйды; алдына ювырып барып, кушагына алады, обьбеди. Улы ога: “Атам, мен Алладынь эм сенинь алдыньда куьналы болдым.

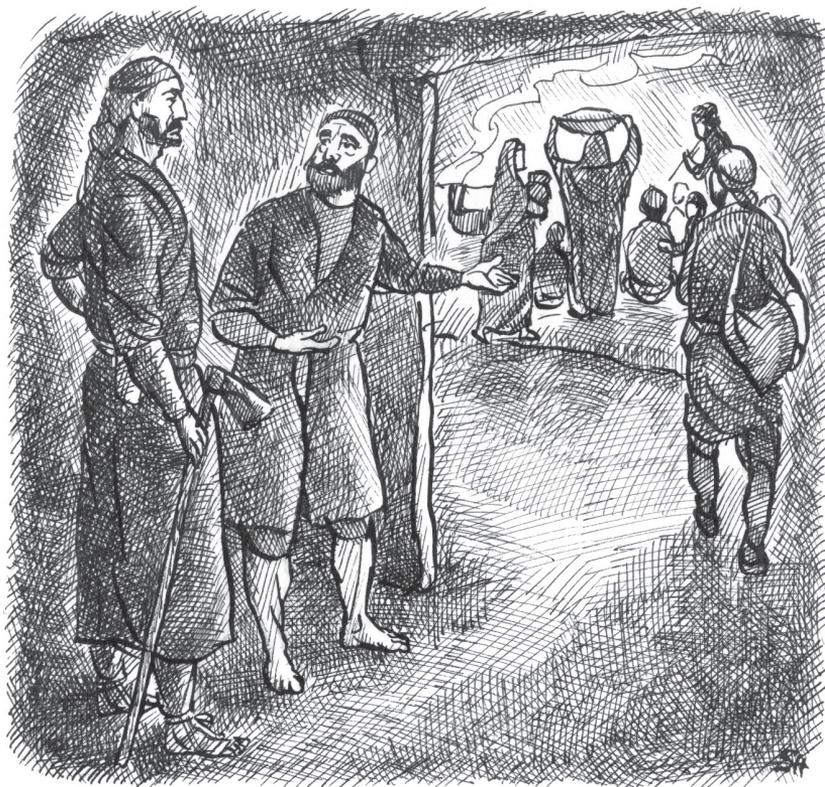
Энди сенинь улынь деп аталмага да тийисли тувылман”, – дейди. Ама атасы обзининь кулларына: “Тез болып, энъ яхшы кийимди аькелип, оны кийиндириньиз, бармагына юзик салынъыз, аякларына машпак кийгистинъиз!” – деп буйырады. “Бесленген бузавды

аькелип шалынъыз; зияпет этип, байрам этеек! Неге десе меним бу улым оьлген эди, мине ол тирилди, ол йойтылган эди, энди табылды”, – деди. Сол заманда онынъ уйкен улы кырда болган эди; ол кайтып, уйге ете баслаганда, уйде йыр анъларын эм биюв тавысларын эситеди. Ол куллардынъ бирисин шакырып,

онда не зат болатаганын сорайды. Кулы ога: “Сенинъ ининъ кайтып келди, атанъ онынъ сав-саламат кайтканы уьшин, куванганыннан, бесленген бузавды шалдырды”, – дейди. Тувнъыш улы ашувланады эм уйге киргиси де келмейди.

18

Сонда атасы шыгып, ога тилек салады. Тек улы:
“Сол йылларда мен сага, кулдай, иследим, бир за-
манда да айтканынънан шыкпадым. Сен болсанъ,
меним уьшин кишкей улак та сойып, теньлерим мен
байрам этпеге де бермединъ.

А энди, муылкинъди яман хатынларга шашып таъ-
вескен бу улынъ уйге кайтканда, сен онынъ ушин
бесленген бузавды шалгансынъ!” – дейди. Атасы ога:
“Улым, сен аьр вакыт мени мен бирге эдинъ, эм буь-
тин муылким – сеники. Ама биз, сенинъ бу ининъ
оьлип тирилгени эм йойтылып табылганы ушин ку-
ванып, байрам этпеге керекли боламыз”, – дейди».

Юмсак юрекли самарияшы
акында таварых

(Лука 10:30-35)

Палестинада туурли халклар яшаган. Олардын экиси — еврейлер эм самарияшылар — аьдетлери де, ыйнанувлары баскаланган, бир бири мен айкаспаган, явлар болып яшаган халклар. Самарияшылар да, еврейлер де ювыкларына ийгиликлер этип, озлерин калай суье болсалар, солай оларды суьйип яшаганларына оьктемсин турганлар. Тек Иса Масих Оьзинин таварыхында ювыкларга ийгилик этуьв деген, тек суьйгенлеринге ийгилик этуьв тувыл дегенди ашыклайды. Таварыхта казага ушыраган еврейге самарияшы, оннан ярдам эш сакланмаган аьдем болса да, калай ярдам эткени акында айтылады.

Бир аьдем Ерусалимнен Ерихонга бараятырганда, йолбасарлардынъ колына туьседи. Олар оны то-найдылар, оьлим аьлге еткерип тоьбелейдилер де, кетедилер.

Бирздан сол ок йол ман бир дин куллыкшысы бараятырган болган, оны коьреди, ама йолдынъ аргы ягыннан озып кетеди.

Солай ок сол ерден ытеятырган бир левит те йол-
басарлар ман яраланганнынъ касына барып, карап,
озып кетеди.

Самариядынъ бир яшавшысы да сол йолдан озая-
тырган болган. Язаланган аьдемди коьргенде, язык-
сынады.

26

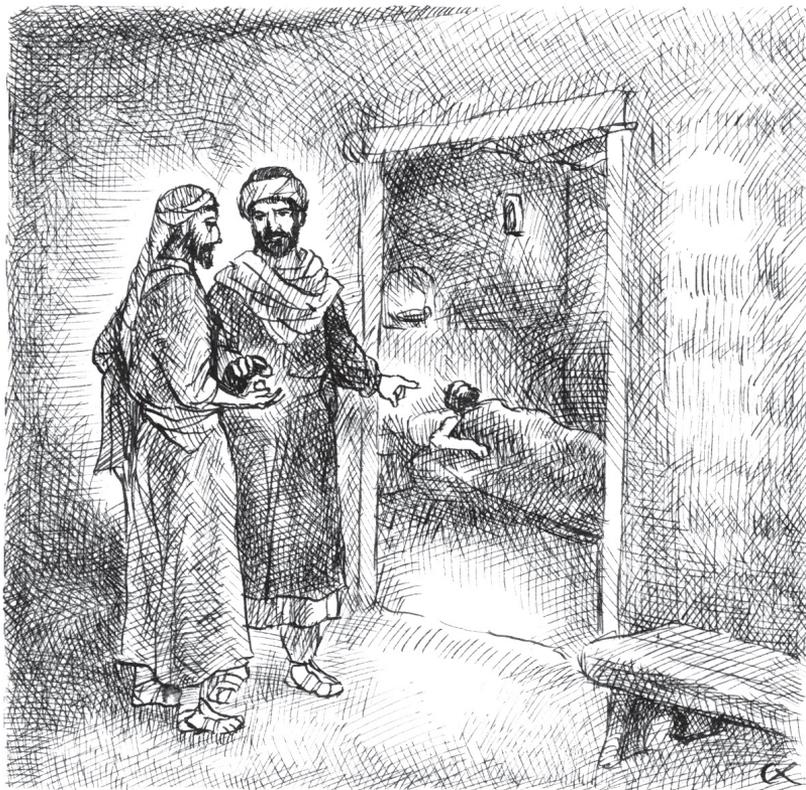

Онынъ касына келеди, яраларын зейтун майы ман,
шагыр ман суьртип тазалайды, байлайды. Сонъ, оны

Обзининъ эшегине мингистип, конагуйге аккеледи
де онынъ кайгысын шегеди.

Эртеси куьн, кетятырып, эки динар акшады шыгарып, конагуьйдинь иесине узатады эм ога: «Оны карарсынъ; эгер коьп затгы зыраф этсенъ, мен кайтканда, сага тоьлрмен», — деп яралыды ога тапшырып кетеди.

Тойга шакырылуw акында
таварых

(Лука 14:16-24)

*Тойга шақырылу – уйкен сый. Ама яшав-
да оннан да маьнели сораулар, борышлар
тойга бармай калуудын себеби болмага
болады. Бир кере Иса тойга келгенде, бир
конак: «Алла патшалыгынын тойында
сыйланган, ас ишкен аьдем наьсипли», –
дейди. Сога явапка Иса Алла Патшалы-
гына шақыруды уйкен тойга шақырувы
ман тенълестиретаган таварыхты ай-
тады. Коблер шақырылганлар, тек сонда
келееклердин арасында коьрермиз деп ой-
ланганларымыз болмаска болаяклар.*

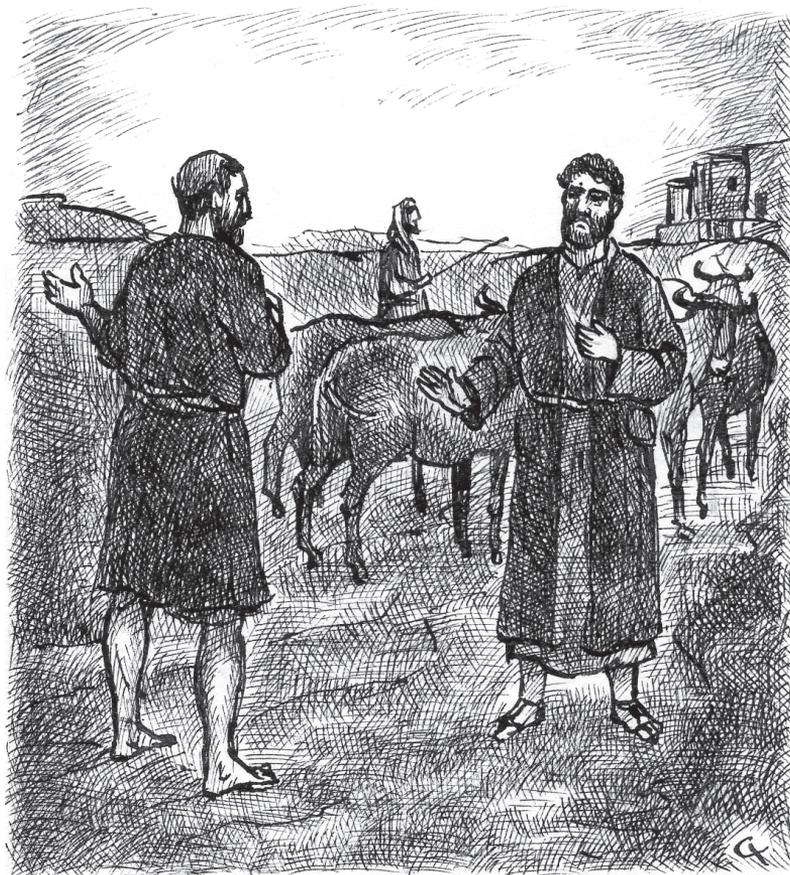

«**Б**ир аьдем уллы зияпет этип, коьплерди шакырган эди. Астынъ заманы еткенде, ол оззининъ кулын зияпетке шакырылганларга: “Не зат та аьзир, келинъиз”, – деп айтпага йибери.

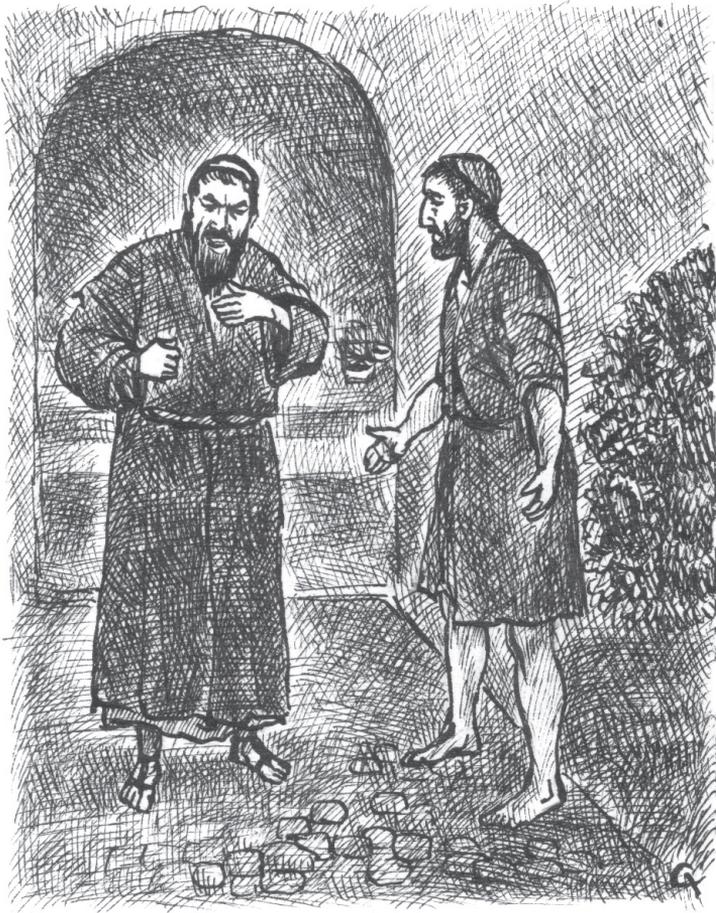
Ама олардынъ баъриси де, бир тилден болгандай, кеширувди тилеп баслайдылар. Бириси: “Мен соль-аэле ер сатып алганман, соны барып коърмеге керекпен, кешир мени, тилеймен”, – дейди.

Баскасы: “Мен бес косак оьгиз сатып алдым эм оларды сынамага бараятырман, кешир мени, тилей-мен”, – дегенди айтады.

Ушиншиси: “Мен уйленгенмен, соның ушин баралмайман”, – дейди.

Кулы кайтып, бийине баърин де еткереди. Сон-
да уй иеси ашувланады да кулына: “Тез болып

шыгып, шахардынъ орамлары эм сокпаклары ман бар да, мунда ярлыларды, сакатларды, аксаklarды эм сокырларды алып кел”, – деп буйырады.

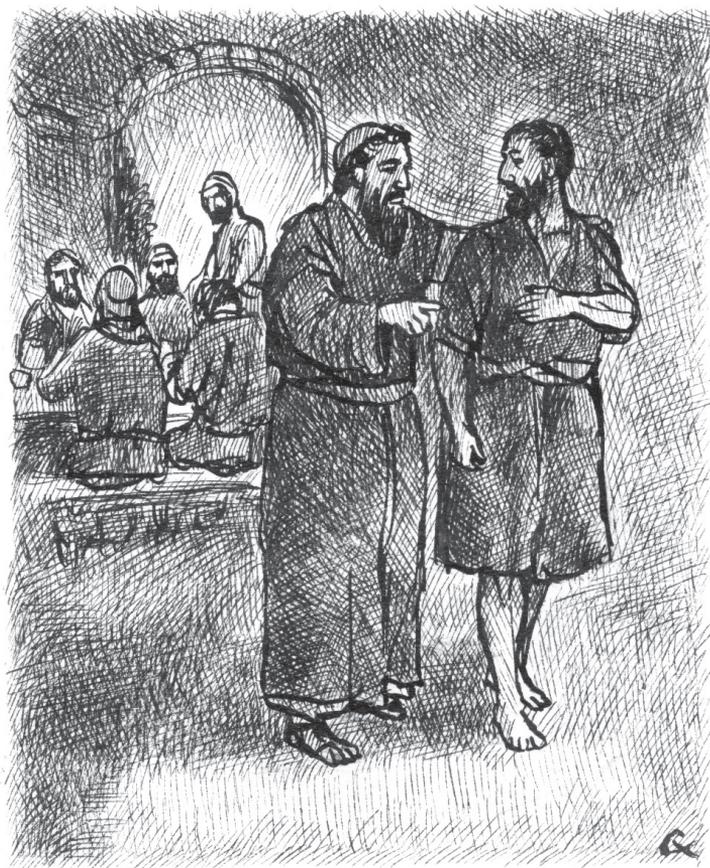

Кулы: “Бийим! Сенинь буйрыкларынъ толтырылды, ама тагы да орын бар”, – дегенди айтады. Бий кулына: “Йоллар эм кора бойлары ман барып, меним уйым толгандай, тапканларынъды келмеге разы эт.

Неге десе, сизге айтаман, Мен бас деп шакырган-лардынъ биреви де Меним зияпетимде болмаяк”, — деди».

40

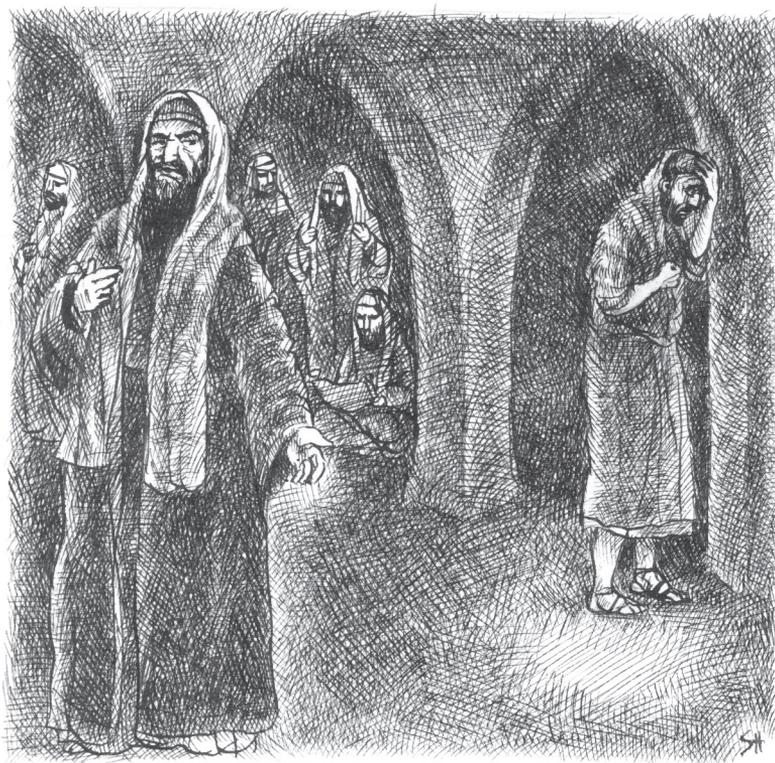
Парисей эм ясакшы акында
таварых

(Лука 18:10-14)

Парисейлер оъзлерин куъшли ыйнанувлары болган аъдемлер деп санайдылар. Олар Алладың кие китапларында язылган Мусадынъ йорыкларын: аър куън бир-неше кере дува этпеге, садака бермеге эм алынган баъри аъдетлерди сакламага куъресетаган эдилер. Оъзлерининъ Алла алдында туврашылыкларына бек ыйнанатаган эдилер. Кеспилерине коъре, ясак йыятаганлардынъ ямагат ишинде абырайлары йок эди, эм туврашыл аъдемлер деп саналмайтаган эдилер. Бир кере Иса Парисей мен ясакшыдынъ бирге дува эткенлери акында таварых айтады.

«Эки аьдем Алладынь уйине дува этпеге барадылар, олардынъ бири парисей, а баскасы ясакшы болган. Парисей турады да озининъ ишиннен: “Я Алла! Мен баска аьдемлердей, йолбасар, арам ниетли, зийналык этувъши, яде болса мине бу ясакшыдай болмаганым ушин, сага шукир этемен. Мен юмада эки

кере ораза тутаман эм буюгин алатаган келимимнен он кесегининъ бир боулигин беремён”, – деп дува этеди. Ясакшы болса, эректе турып, коькке коьзин де коьтералмай, коькирегине сога-сога: “Я Алла, мени, куьна-

лыды, языксын, кешир меним шуьшимди!” – дейди. Сизге айтаман: парисейден эсе сосы аьдем (Алла алдында) акланып уьйине кайткан, неге десе обзин-обзи коьтеруьвши аьр ким – тоьменленеек, а обзин-обзи тоьменлетуьвши – коьтерилеек».

